

celebratum, multæ profligatæ sunt hæreses, plurimæ conditæ sunt leges ad totam Ecclesiam spectantes et universos fideles obligantes, v. g. lex jejunii quadragesimalis, lex abstinentiæ diebus veneris et sabbati, lex audiendi Missam diebus dominicis et festivis, etc. Ergo.

3° Quamvis concilia generalia non sint absolute necessaria, aliquoties tamen adeo sunt utilia, ut dici possint moraliter necessaria, vel quia ita divisum videtur corpus episcoporum, ut solemnitas concilii generalis ab omnibus desideretur tanquam medium efficacius unitatem conservandi; vel quia generales abusus ita grassantur, ut sola concilii œcumenici auctoritas eos corrigere valeat; vel quia tam multi aut tam audaces apparent fidei hostes, ut per Ecclesiæ dispersæ decreta sufficienter refrenandi non sint. Ergo.

Insuper nihil splendidius, solemnius et ad persuadendum aptius est quam conciliorum generalium majestas: unde aliquid Ecclesiæ dignitati deesse videretur, si nulla celebrarentur concilia. Ergo.

§ V.— De conciliis particularibus.

Juxta omnes illa concilia per se non sunt infallibilia, licet Christus dixerit: *Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum*; quibus verbis assistentiam quidem promisit, non autem, pro quibuscumque conciliis, infallibilitatis privilegium, sed iis solum qui vere Ecclesiam repræsentant; sic semper fuerunt intellecta. Certum est enim promissionem infallibilitatis ad totam Ecclesiam spectare; at nihil reperitur in Scriptura neque in traditione quo idem privilegium tribui possit quibusdam episcopis, etiam collective sumptis et in concilio coadunatis, si totam Ecclesiam non repræsentent. Imo contrarium ex traditione manifestatur; sola enim concilia œcumenica habita sunt ut infallibilia. Unde, licet concilia Africæ numerosissima, a S. Cypriano congregata, pluries definierunt baptismum ab hæreticis collatum esse nullum, hoc ab universa Ecclesia catholica tanquam hæresis fuit

rejectum; e contra plurima sunt concilia particularia quorum decreta ad catholicam fidem pertinent, quia universim fuerunt recepta et infallibilitate Ecclesiæ dispersæ fulciuntur.

Hinc sequitur concilia particularia nec absolute nec moraliter esse necessaria, sed valde utilia esse possunt; nam episcopi ex eadem provincia vel natione coadunati, sibi invicem patefaciunt quid in unaquaque ecclesia agatur vel omittatur, quid propagari debeat, quid corrigi et reprimi oporteat; consiliis, adhortationibus et documentis se mutuo adjuvant, perfectiorem tum in doctrina, tum in disciplina instituunt ac servant unitatem, efficacius nascentes impugnant errores, abusus destruunt, etc. Unde plurima concilia œcumenica, et in primis Nicænum, jusserunt ut archiepiscopi frequenter concilium suæ provinciæ celebrarent. Idem renovavit concilium Tridentinum, sess. 24, c. 2, de Reform. Ergo.

In his conciliis, soli episcopi sunt judices. Alii vero, de jure aut de consuetudine convocati, non nisi ut consultores habentur. Ipsi abbates convocari possunt; non autem habent jus ad convocationem, nec suffragium decisivum. Si vero, uti supra diximus, gauderent jurisdictione quas episcopali in territorio provinciæ, ipsis jus esset et ad convocationem et ad suffragium decisivum.

CAPUT QUARTUM.

DE OBJECTO AUCTORITATIS ECCLESIE.

Hic non agitur de auctoritate Ecclesiæ in sacramentis conficiendis, seu de potestate ordinis, neque de potestate jurisdictionis pro foro interno et in peccatis remittendis, neque de potestate ferendi leges quæ conscientiam fidelium obstrictam teneant; de his alibi disseritur, videlicet in tractatibus *de Sacramentis et de Legibus*. Nunc vero auctoritatem Ecclesiæ duntaxat spectamus quatenus est iudicans et aliquid infallibiliter decernit. Omnes fatentur pri-

vilegium infallibilitatis a Christo Ecclesiae concessum inter quosdam limites coerceri : non sufficit igitur probare Ecclesiam speciali Christi assistentia esse infallibilem, sed insuper ostendendum in quibus materiis vel quaestionibus singulari hoc privilegio gaudeat, licet affirmari possit illam nunquam de materiis sibi non subjectis iudicaturam, quia eo ipso infallibilis non foret, cum jus indebitum sibi vindicaret.

Certum est illam esse infallibilem in quaestionibus fidei : *id sequitur ex dictis.*

Solae quae igitur nunc tractandae sunt quaestiones respiciunt ad mores, disciplinam, facta et canonizationem sanctorum.

De potestate Ecclesiae circa temporalia regum alibi disseremus : itaque quatuor hic subjiciemus articulos.

ARTICULUS PRIMUS.

DE AUCTORITATE ECCLESIAE CIRCA MORES.

Non petitur quanam morum decreta sint utilia vel utiliora ; talis quaestio potius speculativa quam practica esset, et a prudentia, non vero a scientia penderet ; non de praecipis ad privatos homines directis ; in his namque Ecclesia decipi potest, propter locorum, personarum aut quarumdam circumstantiarum ignorantiam, ut v. g. si Ecclesia definiret talem virum ad uxorem publice ductam accedere teneri, ignorans illum alteram uxorem adhuc viventem legitime antea duxisse. Agitur itaque de moribus totae Ecclesiae communibus et ad salutem necessariis.

PROPOSITIO.

Infallibilis est Ecclesia in decretis morum totae Ecclesiae communium et ad salutem necessariorum.

Prob. Scriptura sacra, traditione et ratione.

1° *Scriptura sacra.* Matth. xxviii, 19 et 20 : *Euntes ergo, docete omnes gentes....., docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis. Ecce ego vobiscum sum, etc.*

Ex his verbis constat Christum suam promisisse assistentiam Ecclesiae ipsius mandata docenti : at inter mandata Christi reputanda sunt praecipia morum ad salutem necessaria.

B. Paulus, Eph. iv, 11 : *Dedit quosdam apostolos, quosdam autem Prophetas, alios vero evangelistas, alios autem doctores et pastores, ad consummationem sanctorum.....* Porro doctores et pastores non ducent fideles ad consummationem sanctorum, sed potius eos a sanctitate alienarent, si in tradendis vel explicandis morum praecipis errarent. Ergo.

2° *Traditione*, quae unanimiter admisit hoc S. Aug. effectum jam supra memoratum, p. 353 : « Quae sunt contra fidem vel bonam vitam, non approbat, nec tacet, nec facit (Ecclesia). » Ergo.

3° *Ratione*. Ideo instituta est Ecclesia ut fideles ad salutem ducat : atqui hunc finem non attingeret, si in generalibus morum praecipis infallibilis non esset, Christus in necessariis ipsi deesset aut deesse posset. Ergo.

Hinc 1° Ecclesia est infallibilis in interpretanda lege naturali ; ipsius enim praecipia sunt generalia et ad salutem necessaria.

Hinc 2° infallibilis est in approbandis ordinibus religionis, quatenus scilicet dicit hunc vel illum ordinem nihil habere in suis constitutionibus aut regulis fidei vel bonis moribus contrarium : infallibiliter vero pronuntiare non posset talem religionis ordinem futurum esse utilem vel aptiorem ad propositum finem ; hoc enim a prudentia et variis circumstantiis personarum, locorum et temporum pendet : idcirco abusus ex ordinibus religiosis provenientes, si qui sunt, Ecclesiae tribui non possunt.

ARTICULUS SECUNDUS.

DE AUCTORITATE ECCLESIAE CIRCA DISCIPLINAM.

Per disciplinam intelliguntur leges vel instituta quae externam Ecclesiae gubernationem ordinant. Duplex distinguitur disciplina : una generalis, quae ad totam spectat

Ecclesiam : et altera particularis, quæ unam ecclesiam vel ecclesias unius provincie aut regionis ordinat.

Quando quæritur an Ecclesia sit infallibilis circa disciplinam, sensus est utrum aliquid præcipere vel statuere possit quod juri divino, naturali aut positivo sit contrarium, vel quod, habita ratione circumstantiarum, saluti fidelium sit nocivum.

Ecclesia, ex prudentia et ad vitanda majora mala, silere potest circa quosdam errores in ecclesiis particularibus grassantes, quia ipsi tribui non possunt.

De sola ergo disciplina generali hic nobis tractandum est.

PROPOSITIO.

Ecclesia errare non potest in statuenda disciplina generali.

Prob. Scriptura sacra, praxi Ecclesie et ratione.

1° *Scriptura sacra.* Act. xv, 28, Apostoli, Jerosolymis congregati, regulas discipline generalis statuerunt, nempe ut fideles ab immolatis, sanguine et suffocato abstinerent : atqui tamen declararunt se in his statuendis speciali Spiritus sancti assistentia fuisse adjutos : *Visum est Spiritui sancto et nobis nihil ultra vobis imponere*, etc. Episcopi autem in disciplina generali statuenda Apostolis successerunt : ergo similiter Spiritus sancti auxilio adjuvantur, ac proinde infallibilitate donantur. Et vero, fideles tenentur obedire Ecclesie aliquid præcipienti : atqui repugnat illos ad id teneri quod juri divino esset contrarium vel saluti suæ nocivum : ergo.

2° *Praxi Ecclesie.* *Quartodecimani* habiti sunt tanquam hæretici post decretum concilii Nicæni, quo statutum est Paschalis solemnitate prima Dominica post 14 diem lunæ quæ sequitur æquinoctium celebrandam esse : si admitteretur Ecclesiam errare posse in statuenda generali disciplina, *Quartodecimani* tanquam hæretici haberi non debuissent. Ergo.

3° *Ratione.* Ecclesia infallibilis est circa doctrinam a Christo revelatam : atqui eo ipso infallibilis esse debet in statuenda generali disciplina ; nam ubi aliquid faciendum

præcipit, judicat illud juri divino non esse contrarium, nec saluti nocivum : porro si in hoc statuendo erraret, falso circa doctrinam Christi judicaret, in docendo erraret, sancta non esset, Christus ipsi deesset, portæ inferi adversus eam prævalerent : ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Ecclesia non est infallibilis nisi in revelatis : atqui non est revelatum hanc aut illam disciplinam esse servandam : ergo.

R. 1°. *Nego maj.* Necessè est enim ut promissio Christi impleatur : atqui promissio Christi non impleretur si Ecclesia non esset infallibilis etiam in non revelatis ; instituta est enim ut nos ad salutem ducat : ergo infallibilis esse debet in his quæ nobis præcipit aut prohibet relative ad salutem. At sæpe quædam nobis præcipit aut prohibet quæ non sunt revelata ; sic præcipit celebrationem festorum, observationem jejuniorum, auditionem Missæ, etc. ; prohibet Eucharistiam dare infantibus, carnes certis diebus manducare, etc. : hæc autem non sunt revelata, idcirco ad fidem non pertinent ; sed de fide est Ecclesiam in his præcipiendis aut prohibendis esse infallibilem : ergo.

R. 2°. *Dist. maj.* Ecclesia non est infallibilis nisi in revelatis mediate aut immediate, *conc.* ; nisi immediate revelatis, *neg. maj.* Eodem sensu distincta minore, *neg. consq.* Equidem admitti potest, absolute loquendo, quod Ecclesia non sit infallibilis nisi in eis quæ saltem mediate sunt revelata ; sed, ubi aliquam instituit disciplinam, mediate revelatum est eam esse servandam ; nam revelatum est 1° Ecclesie præcipienti obtemperandum esse, et 2° nihil juri divino contrarium aut saluti noxium esse faciendum. Ergo si Ecclesia aliquid juri divino contrarium vel saluti nocivum præscriberet, eo ipso in iis quæ revelatæ sunt erraret. Ergo.

Obj. 2°. Sæpe mutatur disciplina : atqui id in quo Ecclesia est infallibilis debet esse immutabile : ergo.

R. *Nego min.* Ad hoc enim requireretur ut privilegium infallibilitatis necessario importaret immutabilitatem in

objecto : at, ubi de disciplina agitur, id affirmari non potest. Certum est quidem veritates fidei et principia morum mutari non posse, quia in essentiis rerum fundantur : sub hoc respectu objectum infallibilitatis Ecclesiæ est immutabile. At nihil vetat ne Ecclesia statuta disciplinæ suæ mutet et nova prioribus substituatur, prout magis expedire sibi videbitur, et non minus erit infallibilis in posterioribus quam in prioribus. Ergo.

Plurima sunt adhuc notanda circa generalem Ecclesiæ disciplinam.

1° Quidquid dicitur de disciplina positivo Ecclesiæ decreto statuta, simili ratione dicendum est de universali totius Ecclesiæ praxi cum aliquo dogmate proxime connexa, v. g. de doxologia *Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto*, de baptismo per solam infusionem collato, etc. Ecclesia enim non potest approbare errores contra fidem aut contra salutem proximi : at, in casibus hic expressis approbaret errores, si ipsius disciplina erronea esset. Ergo.

2° Non parvum datur discrimen inter has duas propositiones : Ecclesia nihil discernere potest, in sua disciplina, juri divino contrarium, aut saluti nocivum ; et : Ecclesia semper aptiora et efficaciora instituit disciplinæ præcepta. Prior propositio est certissima et ab omnibus catholicis admittitur ; posterior vero est falsa et communiter rejicitur. Varias namque ob rationes contingere potest ut Ecclesia rigidiores aut molliores disciplinæ regulas præscribat, propter quandam locorum aut hominum ignorantiam ; in his non est infallibilis, *ut infra dicemus*. Ita Melchior Canus, l. 4, c. 5, versus finem ; P. Thomassin, præf. in exquisitum opus cui titulus : *Discipline ecclésiastiquæ*, n. 15 et seq.

3° Quidam sunt usus in Ecclesia universa generatim recepti et etiam approbati, qui tamen ad fidem non pertinent, quia ut tales non exhibentur ; sic consuetudo celebrandi festum immaculatæ Conceptionis vel Assumptionis B. Mariæ non probat de fide esse sanctissimam illam virginem sine labe fuisse conceptam, et in corpore ad caelos ascendisse.

4° Ecclesia *a fortiori* non censetur multas approbare summorum Pontificum dispensationes, gratiarum extraordinariorum concessionem, etc., quæ probabiliter tantum nituntur opinione ; nam hujusmodi actus nunquam exludentur velut totius Ecclesiæ decisiones.

5° Præsentem Ecclesiæ disciplinam improbare non licet, quamvis lugenda sit morum relaxatio quæ causa fuit cur antiqua et perfectior mutata fuerit disciplina ; hæc enim mutatio tribuenda est fidelibus, non vero Ecclesiæ, quæ suam disciplinam moribus accommodare debuit.

ARTICULUS TERTIUS.

DE AUCTORITATE ECCLESIE CIRCA FACTA.

Hanc maximi momenti quæstionem mira obscuritate involvere semper conati sunt Janseniani ; asserebant enim in genere Ecclesiam infallibiliter judicare non posse de factis.

Ut status quæstionis recte dignoscatur, notandum est jus a facto distinguendum esse. Quæstio est juris, quando qualitas alicujus doctrinæ in se sumptæ expenditur, v. g. utrum Filius Patri sit consubstantialis, utrum in Christo duplex sit natura et unica persona, utrum Christus realiter sit præsens in Eucharistia, etc. Dicitur quæstio juris, quia definiri non potest nisi per verbum Dei, in Scriptura aut in traditione contentum : verbum autem Dei est publicum jus nostrum quod perpetuo consulere et sequi tenemur. Quæstio est facti, quando examinatur an propositio hunc vel illum habeat sensum, vel in tali libro contineatur.

Facta vero multiplicis sunt generis : 1° alia sunt immediate revelata, v. g. passio et mors Christi, ipsius resurrectio ; 2° alia non sunt eodem modo revelata, et iterum dividuntur 1° in historica, scilicet quando de rebus gestis agitur, v. g. utrum Arius in concilio Nicæno fuerit damnatus ; 2° in mere personalia, quæ ad specialem alicujus personæ statum, crimen, innocentiam, mentis sensum, etc., respiciunt, v. g. an Jansenius fuerit auctor illius li-

bri qui ipsi attribuitur, vel an hunc aut illum sensum in mente habuerit dum scriberet; 3° facta grammaticalia, quæ ad voces tantum et syllabas spectant, v. g. quinque celebres Jansenii Propositiones continentur de verbo ad verbum in ipsius *Augustino* 2^{4^o} Denique facta dogmatica, quæ etiam complexa dicuntur; duplicem involvant quæstionem, unam juris et alteram facti. Sit in exemplum hæc Jansenii propositio: *Ad merendum aut demerendum, in statu nature lapsæ, non requiritur in homine libertas a necessitate, sed sufficit immunitas a coactione.* Duplex exurgit quæstio circa hanc propositionem: 1° an sit hæretica, 2° an in libro Jansenii contineatur, et eo sensu accipienda sit. Igitur factum dogmaticum est illud quod habet connexionem cum propositione de fide.

Certum est 1° Ecclesiam infallibiliter judicare de factis immediate revelatis, quia ad depositum revelationis pertinent.

Certum est 2° illam infallibilitatis privilegio non gaudere circa facta historica aut mere personalia, quia tale privilegium ipsi non necessarium est ad depositum fidei custodiendum. Omnes tamen fatentur summam deberi reverentiam Ecclesiæ de hujusmodi factis judicanti, v. g. quando talem hominem velut hæreticum damnat.

Certum est 3° Ecclesiam, vi promissionis sibi factæ, infallibiliter non judicare de factis grammaticalibus: voces et syllabas non attendit, sed doctrinam, id est sensum propositionum et librorum.

Certum est 4° eam in factis dogmaticis infallibilem esse circa quæstionem juris: id ab omnibus qui auctoritatem ejus agnoscunt plane conceditur.

Tota igitur difficultas ad hoc reducitur, nempe an Ecclesia sit infallibilis in assignando genuino alicujus libri sensu.

Hæc quæstio, ante Jansenianos inaudita, prima vice cœpit agitari post bullam *Cum occasione*, qua Innocentius X, anno 1653, quinque famosissimas Jansenii Propositiones solemniter damnavit, primam ut *temerariam, impiam, blasphemam, anathemate damnatam*; secundam et tertiam ut

hæreticas; quartam ut *falsam et hæreticam*; et quintam ut *falsam, temerariam, scandalosam* et, in uno sensu, *impiam, blasphemam, contumeliosam, divinæ pietati derogantem et hæreticam*. Jansenii defensores negare non potuerunt illas Propositiones merito fuisse damnatas, sed acriter contenderunt eas in libro Jansenii non contineri: hinc origo distinctionis toties recantatæ inter jus et factum.

Alexander VII, Innocentii X successor, novam edidit bullam *Ad sacram*, qua declarabat quinque Propositiones in libro Jansenii contineri, et ad sensum illius auctoris fuisse damnatas. Hinc magnus inter novatores rumor; tunc cœperunt palam dicere Ecclesiam infallibiliter judicare non posse de factis etiam dogmaticis, seu de sensu librorum; illam merito quidem allatas Propositiones damnasse, sed Alexandrum VII immerito definiisse eas in libro Jansenii contineri. Ita notissimus *Arnauld* et post eum tota Jansenianorum turba. Idem Alexander VII, voto cleri Gallicani annuens, novam dedit bullam, die 15 februarii, anno 1665, qua aliquod præscribebat Formularium (*Formulaire*) ab omnibus episcopis et presbyteris subscribendum; unusquisque subscribens cum expresso juramento profitebatur se Constitutionibus Apostolicis Innocentii X et Alexandri VII subjicere, et quinque Propositiones ex » Cornelii Jansenii libro cui nomen *Augustinus* excerptas, » in sensu ab auctore intento, sincero animo rejicere ac » damnare. » Quatuor tantum episcopi Gallicani huic bullæ fortiter obstiterunt, scilicet *Pavillon*, episcopus Alec-tensis, *H. Arnauld* Andegavensis, *Caulet* Apamiensis, et *de Buzenval* Bellovacensis.

Inter Jansenianos, alii cum *A. Arnauld* nullo modo subscribere voluerunt Formulario; asserebant enim id sine evidenti perjurio fieri non posse; alii vero tenebant subscriptionem absolute licitam esse. At simul contendebant internum mentis assensum non esse necessarium, solumque requiri obsequiosum silentium. Novum effugium istud proscripsit Innocentius XII, in suis epistolis ad episcopos Belgicos, an. 1694 et 1596, et præsertim *Clemens XI*, bulla *Vincam Domini*, an. 1705.

Catholici autem circa hanc questionem non sunt unanimes; quidam enim fatentur Ecclesiam in hujusmodi factis nunquam errasse, et præsumendum illam nunquam erraturam, ac proinde in hoc puncto moraliter infallibilem esse. At illa opinio communissime rejicitur; in ea enim nullum assignatur motivum infallibile quo nitantur fideles ut assensum judicio Ecclesiæ præbeant.

Cæteri vero dicunt Ecclesiam, in his factis, vi promissionum Christi, infallibiliter judicare. Cum quibus sit

PROPOSITIO.

Vi promissionum Christi, Ecclesia in factis dogmaticis, seu in intelligendo et proponendo naturali librorum sensu, infallibiliter judicat.

Prob. Scriptura sacra, praxi Ecclesiæ et rationibus logicis.

1° *Scriptura sacra.* Ex variis Scripturæ locis constat Ecclesiam, vi promissionum Christi, esse infallibilem in docendo, in sanam doctrinam proponendo et falsam reprobando: atqui in hoc puncto infallibilis esse non potest quin pariter sit infallibilis in intelligendo et proponendo naturali librorum sensu; si enim infallibilis non esset in assignando naturali librorum sensu, fieri posset ut librum hæreticum approbaret et orthodoxum condemnaret: at in utroque casu erraret; nam si librum hæreticum approbaret, hæresim positive doceret; si librum orthodoxum velut hæreticum rejiceret, eo ipso doctrinam oppositam, falsam et hæreticam approbaret: ergo.

2° *Praxi Ecclesiæ.* Quod Ecclesia jugiter sibi vindicavit, id rejici non potest. Hoc fatentur adversarii; tenent enim Ecclesiam in dogmate errare non posse: attamen in dogmate erraret, si jus aliquod falso sibi tribueret. Porro Ecclesia jugiter jus sibi vindicavit de naturali sensu librorum infallibiliter judicandi; hoc enim innumeris ostenditur factis quæ unusquisque potest legere in toto historię ecclesiasticæ decursu, et apud *Tournely, Bailly, de la*

Hogue aliosque theologos: inter ea quædam tantum seligemus.

Impia Nestorii doctrina solemniter damnata fuerat in concilio Ephesino, tertio generali; quædam postea prodierunt opera quæ judicabantur erroribus Nestorii nimis faventia, nempe liber Theodori Mopsuesteni episcopi adversus Apollinarem, liber Theodoretii Cyrinensis episcopi contra S. Cyrillum, et epistola Ibæ Edesseni episcopi ad quemdam Marim Persam. Cum, in concilio generali Chalcedonensi, Theodoretus et Ibas, a sedibus suis in *latrocinio Ephesino* injuste depulsi, canonicè fuissent restituti, plurimi arbitrabantur ipsorum scripta eo ipso fuisse a sacro concilio approbata; hinc gravis inter catholicos orta est controversia circa illa opera quæ dicebantur *tria Capitula*.

Ad dirimendam hanc controversiam generalis convocata est synodus Constantinop. II, anno 553, longe post mortem Theodori, Theodoretii et Ibæ. Patres hujus concilii, in quinta et sexta collatione seu sessione, opera Theodoretii et Ibæ, intactis eorum personis, damnaverunt; Theodori vero scripta, nomen et personam proscripserunt. Unde sic argumentari licet: Ibi certe de facto agebatur, nempe utrum illa opera erroribus Nestorii faverent: atqui Ecclesia jus sibi vindicavit de illis infallibiliter judicandi; sancta enim synodus Constantinop. exegit sub pœna anathematis ut omnes sententiæ damnationis se submitterent, et pluries anathema dicit eis qui *impia Theodoretii scripta et impiam Ibæ epistolam defendunt*. Ergo.

Idem habetur de condemnatione librorum in concilio Lateranensi, sub Martino I, anno 649 celebrato, art. 5, can. 18, et in concilio Constantiensi, sessione ultima, ubi statuitur eos qui suspecti sunt interrogandos esse « utrum » credant, teneant et asserant Joannem Wiclefum, Joannem Hus et Hieronymum de Praga fuisse hæreticos.... » et libros et doctrinas eorum fuisse et esse perversos, » propter quos et quas, et eorum pertinacias, per sacrum » concilium Constantiense pro hæreticis sint condemnati. » Ergo tam pro libris quam pro doctrinis aliquis damnari potest ut hæreticus: hoc autem supponit Ecclesiam in judi-

candis libris sicut et doctrinis infallibilem esse. Ergo 2°.

3° *Rationibus theologicis.* 1° Ecclesia, fatentibus adversariis, infallibiliter de sensu propositionum judicat: atqui non minus infallibiliter judicare debet de sensu librorum; nam libri ex propositionibus sibi succedentibus constant; si igitur de illis Ecclesia infallibiliter judicare non posset, maxime quia numerosiores vel longiores essent: illud autem est absurdum; nulla siquidem excogitari potest ratio cur Ecclesia tutius de brevibus propositionibus quam de longioribus, de una quam de pluribus judicaret. Ergo.

2° Fatentur iterum adversarii Ecclesiam infallibiliter de symbolis et fidei professionibus judicare: ergo *a pari* de sensu librorum infallibiliter judicat; symbolum enim est in suo genere liber, brevis quidem, sed longior esse posset, et de facto longior est quibusdam hæreticorum epistolis: quare ergo de his epistolis Ecclesia infallibiliter judicare non posset?

3° Sæpe adversarii citant Patres et totam traditionem invocant: at in eorum principiis, Ecclesia infallibiliter judicare non posset talem veritatem in traditione esse contentam; nam istiusmodi iudicium ferre non potest quin de sensu librorum judicet. Unde celebris Calvinista *Pajou* sic *Arnauld* premebat, contra exquisitum illius opus *de la Perpétuité de la foi*, etc. « Si tibi licet, o *Arnalde*, de sensu Jansenii litigare post Ecclesiæ definitionem, quidni licet nobis de sensu Augustini, Chrysostomi aliorumque Patrum disputare, in nostra de præsentia reali disceptatione. » Huic argumento ad hominem nihil solidi respondere poterat *Arnauld*. Immerito etiam Janseniani citant doctrinam divi Aug. tanquam ab Ecclesia approbatam; nam Ecclesia illam non approbavit, nisi de sensu librorum ejus judicando. Ergo.

3° Ecclesia infallibiliter definiit Vulgatam genuinum Scripturæ sensum continere quoad doctrinam: atqui illud definire non potuit nisi legendo et interpretando libros qui sibi exhibebantur tanquam divina exprimentes: ergo.

5° An Ecclesia sit infallibilis circa facta dogmatica, est quæstio juris: verum Ecclesia hanc quæstionem sua agen-

di ratione affirmative solvit contra Jansenistas, siquidem bullæ summorum Pontificum ab universa Ecclesia fuerunt acceptatæ: ergo, etc. Ergo 3°.

Nota. Si petatur an propositio nostra sit de fide divina, distinguendum esse nobis videtur. In se spectata, v. g. Ecclesia, vi divinarum promissionum, infallibilitate circa facta dogmatica donatur: est de fide divina; illa enim propositio est de fide divina, quæ in deposito revelationis continetur, cui propter summam Dei veracitatem assentimus: atqui talis est prædicta propositio, siquidem ex Scriptura et traditione probatur.

Si vero quæstio ad factum particulare reducatur, an v. g. quinque Propositiones Jansenii in ipsius libro contineantur, propositio non est de fide divina, tunc enim illi non assentimus præcise ob veracitatem Dei eam revelantis, sed ob auctoritatem Ecclesiæ definientis: fides igitur quam hujusmodi facto adhibemus, merito a pluribus theologis, post *D. de Péréfixe* apud *Tournely*, et *Bossuet*, *Lettres aux religieuses de Port-Royal*, dicitur ecclesiastica. Medium locum inter fidem divinam et fidem humanam tenet; longe tamen a fide humana distat; hæc enim fallibili tantum, illa vero infallibili motivo nititur; quia, ex supradictis, Ecclesia infallibiliter pronuntiat circa hujusmodi facta. Imo fides ista quodam sensu ad fidem divinam revocari potest; immediate quidem auctoritate Ecclesiæ nititur: verum, ob summam Dei auctoritatem, credimus Ecclesiam circa hujusmodi facta esse infallibilem: ergo assensus noster mediate Dei verbo fundatur.

Attamen, qui simpliciter diceret Ecclesiam circa prædictum factum infallibilem non esse, formaliter hæreticus dici non posset, quia propositioni certo revelatæ et definitæ non adversaretur. Qui autem consensum internum iudicio Alexandri VII denegaret, hæreticus esset: contra expressam enim definitionem ab Ecclesia acceptatam ageret. Res illustratur exemplo: qui negaret concilium Tridentinum esse œcumenicum, hæreticus non esset: qui vero assensum uni ex definitionibus ejus recusaret, ab hæresis labe excusari non posset. Ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Ecclesia dici non potest infallibilis circa facta quæ modo approbat et modo condemnat: atqui Ecclesia approbavit facta dogmatica et eadem postea damnavit, nempe tria Capitula, quæ approbata fuerunt in concilio Chalcedonensi et damnata in secundo concilio Constantinop. Ergo.

R. Nego minorem et ejus probationem. Tria Capitula fuerunt damnata in quinto concilio generali, ut supra notavimus; at falsum est ea in concilio Chalcedonensi fuisse approbata. Nam 1° in eo concilio nulla facta est mentio Theodori Mopsuesteni. 2° Theodoretus et Ibas declarati sunt orthodoxi et sedibus suis restituti, illorum vero opera nullo modo admissa fuerunt ut orthodoxa: porro auctores declarari potuerunt orthodoxi, licet eorum opera non approbarentur. Enim vero non declarati sunt orthodoxi, nisi postquam epistolæ S. Leonis ad Flavianum patriarcham Constantinop. subscripserunt, et anathema Nestorio ejusque erroribus dixerunt; Ibas negavit epistolam ad Marim esse suam. Illa autem agendi ratione sua opera sufficienter retractabant, aut manifestabant se in pravo sensu ea non intellexisse. Falsum est ergo tria Capitula in concilio Chalcedonensi fuisse approbata.

Aliunde, plurimi theologi contendunt concilium Chalcedonense non fuisse œcumenicum quando causas Theodoretæ et Ibæ judicavit, quia S. Leo ei consensisse non videtur quoad istud factum; legatos enim miserat sub expressa conditione quod sola fides tractaretur, ut patet ex ipsius epistola ad Maximum, Antiochenum patriarcham, *Labbe*, t. 4: « Si quid sane, *inquit*, ab his fratribus quos » ad sanctam synodum vice mea misi, præter id quod ad » causam fidei pertinebat, gestum esse perhibeatur, nullius erit penitus firmitatis, quia ad hoc tantum ab Apostolica sede sunt directi: » ergo causis a fide distinctis non consentiebat.

Quædam objiciuntur verba epistolæ Pelagii II summi pontificis, ad episcopos Histrienses, sed unica observatione

facile solvuntur; totus enim erat Pontifex ut Histriensibus episcopis persuaderet tria Capitula, post definitionem V concilii generalis, nulla ratione propugnari posse: admittebat ergo infallibilem auctoritatem Ecclesiæ in judicandis hujusmodi factis.

Palavicinus etiam dicit, *Hist. conc. Trid. lib. 9, c. 18, n. 9*, controversiam de tribus Capitulis non pertinuisse ad infallibilem Ecclesiæ auctoritatem: verum *univulque attente legenti patebit* id Palavicinum intelligere de Theodori, Theodoretæ et Ibæ personis, non de eorum erroribus: atqui omnes fatentur Ecclesiam non esse infallibilem in damnandis personis: ergo.

Obj. 2°. Cardinales Baronius, Bellarminus et de Turrecremata vindicant Honorium summum Pontificem ab omni errore: atqui tamen in sexta synodo generali, Constantinop. III, damnatus fuit tanquam hæreticus: ergo.

R. 1°. Etiam si illustres illi cardinales doctrinam nobis oppositam tenuissent, nihil absolute contra nos sequeretur; evidens est enim eorum auctoritatem tot rationibus et manifestis sanctæ sedis Apostolicæ judiciis prævalere non posse.

R. 2°. Dist. maj. Tres dicti cardinales vindicant Honorium ab omni errore, et arbitrantur eum a sexta synodo non fuisse damnatum, *concedo*; et arbitrantur illum fuisse damnatum, *nego maj.* Equidem tres supradicti cardinales magno zelo conantur ab omni errore Honorium purgare, sed auctoritatem sexti concilii non ideo labefactare volunt; nam alias afferunt rationes ut illum a nota erroris immunem faciant, scilicet, internam ipsius mentem in scribendis epistolis spectant, vel asserunt acta concilii sexti fuisse corrupta. Ergo.

Obj. 3°. Sententia nostra de potestate Ecclesiæ circa facta dogmatica est nova: ergo rejicienda est.

R. Nego ant. Illa enim sententia non est nova quæ semper fuit in usu: atqui sententia nostra, circa facta dogmatica, semper fuit in usu, *sicut in probatione diximus*. Non quidem eodem modo et eadem præcisione exprimebatur, quia nondum prodierant disputationes postea exortæ; sed